

Силабус курсу:

НОРМУВАННЯ І ОПЛАТА ПРАЦІ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та інші
<i>Рік підготовки:</i>	3
<i>Семестр викладання:</i>	весняний (6)
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Крамчанінова Майя Джемаловна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доц. кафедри економіки і підприємництва

посада

mdnarmania@gmail.com

509аГК, за

розкладом

електронна адреса

+38-050-326-73-89

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Мета курсу полягає у формуванні у студентів системи теоретичних і практичних знань щодо оплати та нормування праці.

Завдання дисципліни:

- висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів оплати та нормування праці;
- формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо оплати та нормування праці.

Курс може бути корисним студентам спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також майбутнім менеджерам, бухгалтерам і фінансистам.

Результати навчання:

студент повинен знати:

- роль і місце трудових ресурсів в економіці і соціальних відносинах у суспільстві;
- форми і системи оплати праці;
- регулювання заробітної плати на макро- і мікрорівнях; продуктивність і ефективність праці та методи їх оцінки;
- види норм та методи нормування праці, методи вивчення витрат робочого часу;

вміти, мати навички:

- визначати систему та форму оплати праці залежно від особливостей трудового процесу;
- розраховувати розмір заробітної плати залежно від форми і системи оплати праці;
- використовувати різні методи нормування, визначати норми та нормативи праці.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з економіки підприємства і мікроекономіки.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
5. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію
6. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Структура курсу

Для денної форми навчання:

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Склад робочої сили на підприємстві, її показники чисельності	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Персонал підприємства та його чисельність. Робочий час та його використання.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Організація оплати праці	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Основні елементи організації оплати праці. Основні вимоги до організації заробітної плати Основні типи організації заробітної плати. Заробітна плата та фонд споживання підприємства. Особливості організації і оплати праці на малих підприємствах.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Форми і системи заробітної плати	денна 4/0/4 заочна 0,4/0/0,4	Форми заробітної плати: відрядна, почасова. Системи заробітної плати: проста почасова: почасово-преміальна: за місячними окладами: проста відрядна: відрядно-преміальна; відрядно-прогресивна: непряма відрядна: акордна: акордно-преміальна; відсоткова. Тарифна система організації оплати праці. Тарифна сітка. Тарифна ставка. Тарифно-кваліфікаційні довідники. Система надбавок і доплат до тарифних ставок. Безтарифна модель оплати праці.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання Вирішення задач за темою
4.	Нормування праці	денна 4/0/4 заочна 0,3/0/0,3	Система норм і нормативи праці. Класифікація витрат робочого часу. Дослідження витрат робочого часу	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання Вирішення задач за темою
5.	Методи та підходи до нормування праці	денна 3/0/3 заочна 0,3/0/0,3	Методи нормування праці.. Комплексний розрахунок тривалості і трудомісткості виробничих операцій. Перегляд норм і оцінка їх якості	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання Вирішення задач за темою

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6.	Продуктивність і ефективність праці	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Визначення продуктивності праці. Показники та методи вимірювання продуктивності праці. Програми управління продуктивністю праці.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Бараник З.П. Статистика праці: навч. посібник / З.П. Бараник. – К.: КНЕУ, 2003. – 246 с.
2. Богиня Д. П. Основи економіки праці / Д.П. Богиня, О.А. Грішнова. – К.: Знання-Прес, 2001. – 313 с.
3. Васильченко В.С. Управління трудовим потенціалом: навч. посібник / В.С. Васильченко, А.М. Гриненко, О.А. Грішнова, Л.П. Керб – К.: КНЕУ, 2005. – 403 с.
4. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.А. Грішнова. – К.: Знання, 2006. – 559 с.
5. Грішнова О.А. Людський розвиток: навч. посіб. / О.А. Грішнова. – К.: КНЕУ, 2006. – 308 с.
6. Дворецька Г.В. Соціологія праці: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Г.В. Дворецька. – К.: КНЕУ, 2005. – 203 с.
7. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч. посібник / Н.І. Єсінова. – К.: Кондор, 2004. – 432 с.
8. Завіновська Г.Т. Економіка праці: навч. посібник / Г.Т. Завіновська. – К.: КНЕУ, 2003. – 300 с.
9. Закон України «Про зайнятість населення» // Закони України. – К.: АТ «Книга», 1996. – Т. 1. – С. 252–268.
10. Закон України «Про колективні договори і угоди» // Закони України. – К.: Ін-т Законодавства, 1997. – Т. 6. – С. 5–11.
11. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2004. – № 6. – Ст. 38.
12. Закон України «Про оплату праці» // Закони України. – К.: Ін-т Законодавства, 1997. – Т. 8. – С. 210–218.
13. Закон України «Про професійні спілки та гарантії їх діяльності» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1999. – № 45. – Ст. 397.
14. Кодекс законів про працю України : научно-практичний коментарий. – [7-е изд., доп.]. – Х.: ООО «Одиссей», 2008. – 720 с.
15. Уманський О.М. Соціально-трудова відносини: навчальний посібник / О.М. Уманський, В.Г. Сумцов, В.Д. Гордієнко. – Луганськ: СХУ ім. В. Даля, 2003. – 472 с.
16. Офіційний сайт Державної служби статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій, матеріали практичних занять, завдання для самостійної роботи розміщені на платформі Електронний кампус.
2. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Нормування та оплата праці» (для студентів, що навчаються за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. О.О. Хандій. – Северодонецьк: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2018. – 28 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Самостійна робота	10
Самостійна робота	10
Самостійна робота	10
Самостійна робота	10
Самостійна робота	10
Іспит	50
Разом	100
Оцінка за самостійну роботу в межах 10 балів враховує присутність та активність роботи здобувача на лекційних та практичних заняттях	

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.